

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **E. V.**, zastúpený advokátkou JUDr. M. B., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Žiline**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ObPÚ 2008/00537/R zo dňa 25. februára 2008, konajúc o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 23 Sp 25/2008-36 zo dňa 27. októbra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 23 Sp 25/2008-36 zo dňa 27. októbra 2008 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom č.k. 23 Sp 25/2008-36 zo dňa 27. októbra 2008 zrušil podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku rozhodnutie odporcu č. ObPÚ 2008/00537/R zo dňa 25. februára 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie; úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 5896 Sk (195,71 €). Rozhodnutím odporcu č. ObPÚ 2008/00537/R zo dňa 25. februára 2008 nebolo navrhovateľovi priznané právo na navrátenie vlastníctva ani právo na náhradu za nehnuteľnosti zapísané v PK vložke č. X. v k.ú. H. H. na podiely pôvodných vlastníkov F. K., P. V. a A. V., rod. K. z dôvodu, že neboli splnené podmienky podľa § 1 zákona č. 503/2003 Z.z.

o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 503/2003 Z.z.), t.j. že o vlastníctve k nehnuteľnostiam už bolo rozhodnuté podľa osobitného predpisu, a to zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 229/1991 Zb.) – rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v Žiline č. 2005/00608 zo dňa 18.marca 2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7. decembra 2005.

Podľa názoru krajského súdu v konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. a zákona č. 503/2003 Z.z. neboli účastníci reštitučného konania vo vzťahu k reštitučnému nároku po pôvodných vlastníkoch totožní. Kým v konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. bol žiadateľom P. V. (brat navrhovateľa v predmetnej právnej veci), prípadne jeho právni nástupcovia (keďže P. V. počas konania zomrel), v konaní podľa zákona č. 503/2003 Z.z. bol navrhovateľom E. V.. Navrhovateľ E. V. si neuplatnil reštitučný nárok k pozemno-knižným parcelám v PK vložke č. X. v k.ú. H. H. podľa zákona č. 229/1991 Zb. v zákonnej lehote do 31. decembra 1993. Zákon č. 503/2003 Z.z. dával možnosť osobám, ktoré svoje právo podľa zákona č. 229/1991 Zb. nevyužili, aby si opätovne mohli reštitučný nárok uplatniť. Podľa názoru krajského súdu bol odporca povinný postupovať podľa zákona č. 503/2003 Z.z. a konať o priznaní náhrady za reštituované pozemky vo forme náhradných pozemkov alebo finančnej náhrady. Ak by odporca zistil, že predmetné nehnuteľnosti nie je možné vydať z dôvodu, že už právoplatným rozhodnutím podľa zákona č. 229/1991 Zb. bolo vydané inej osobe, bol povinný konať a rozhodnúť o priznaní náhrady podľa § 6 a nasl. zákona č. 503/2003 Z.z. Odporca takto nepostupoval. Krajský súd zaviazal odporcu v ďalšom konaní preskúmať, či navrhovateľ spĺňa všetky zákonné podmienky pre status oprávnenej osoby a priznanie reštitučného nároku podľa zákona č. 503/2003 Z.z. a pokiaľ navrhovateľ tieto skutočnosti spĺňa, rozhodne o priznaní náhrady za pozemky, ktoré nie je možné vydať, pokiaľ bude reštitučný nárok zo strany navrhovateľa riadne preukázaný, pričom správny orgán je povinný rozhodnúť o celom uplatnenom nároku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odporca odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a rozhodnutie odporcu potvrdiť ako zákonné a správne. Poukázal na právoplatné rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Žiline č. 2005/00608 zo dňa 18. marca 2005 vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb., podľa ktorého po pôvodných vlastníkoch F. K., ktorého podiel bol 48/3584, P. V., ktorého podiel bol 8/3584, a A. V., ktorej podiel bol 14/3584, si uplatnil nárok len P. V., správny orgán priznal celé vlastnícke právo po pôvodných vlastníkoch dedičom po P. V. na základe osvedčenia o dedičstve č. D 1392/2000-82 Dnot 187/2000.

Odporca krajskému súdu vytýkal, že nezobral do úvahy osobitnú časť zákona č. 503/2003 Z.z., kde § 1 uvádza, že predmetom vydania sú pozemky, na ktoré neboli uplatnené reštitučné nároky podľa zákona č. 229/1991 Zb. alebo boli uplatnené po stanovenej lehote. Preto podľa názoru odporcu navrhovateľ nespĺnil podmienku § 1 zákona č. 503/2003 Z.z., nakoľko o nehnuteľnostiach bolo už právoplatne rozhodnuté podľa zákona č. 229/1991 Zb. rozhodnutím č. 2005/00608. Týmto rozhodnutím boli pozemky vydané, resp. rozhodnuté o náhrade pre potomkov P. V., ktorý bol bratom E. V.. Ustanovenie § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. sa vzťahuje k navráteniu vlastníctva k pozemkom a nerieši otázku účastníkov konania.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť; uplatnil si náhradu trov konania vo výške 70 €. Rozsudok krajského súdu považuje za vecne a právne správny. Podľa jeho názoru je interpretácia § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. zo strany odporcu v rozpore s obsahom jeho znenia. Z obsahu citovaného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ nebolo vydané právoplatné rozhodnutie o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa uplatnených nárokov oprávnených osôb v súlade so zákonom č. 229/1991 Zb., mal odporca rozhodnúť súčasne o uplatnenom nároku oprávnených osôb podľa zákona č. 229/1991 Zb. a súčasne aj o uplatnenom nároku oprávnených osôb, ktoré si uplatnili svoj nárok na navrátenie vlastníctva podľa zákona č. 503/2003 Z.z. k tým istým nehnuteľnostiam. Poukázal na to, že odporca rozhodol podľa zákona č. 229/1991 Zb. až potom, čo si navrhovateľ uplatnil reštitučný nárok podľa § 1 zákona č. 503/2003 Z.z., t.j. po 1. januári 2004 (kedy nadobudol účinnosť zákon č. 503/2003 Z.z.). Odporca nerešpektoval riadne platnú právnu úpravu, pretože pokiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o nároku, ktorý bol uplatnený podľa zákona č. 229/1991 Zb., mal rešpektovať pri rozhodovaní aj platnú právnu úpravu uvedenú v zákone č. 503/2003 Z.z. a nemal postupovať iba podľa ustanovení jedného zákona. Nestotožnil sa s názorom odporcu, že pokiaľ by bola navrhovateľovi priznaná náhrada, došlo by u neho k bezdôvodnému obohateniu. Zdôraznil, že u odporcu sa domáhal zrušenia rozhodnutia č. 2005/00608 zo dňa 18. marca 2005 (vydaného podľa zákona č. 229/1991 Zb.), a to podnetom na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Nadriadený správny orgán však zostal nečinný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil dňa 27. januára 2010 (§ 156 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Deň vyhlásenia

rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk (§ 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V predmetnej právnej veci je spornou otázkou uplatnenia reštitučného nároku navrhovateľom podľa zákona č. 503/2003 Z.z. k pozemkom zapísaným v PK vložke č. X. pre katastrálne územie H. H. po pôvodných vlastníkoch, ktoré boli predmetom konania aj podľa zákona č. 229/1991 Zb.

Z obsahu súdneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v Žiline č. 2005/00608 zo dňa 18. marca 2005 (právoplatným 07.12.2005), vydaným podľa zákona č. **229/1991 Zb.**, bolo rozhodnuté o reštitučnom nároku Urbárikov obce H. H. tak, že im bolo navrátené vlastníctvo k parcelám č. X vedeným v PK vložke č. X. pre katastrálne územie H. H.. Týmto rozhodnutím zároveň nebolo priznané vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vedeným v PK vložke č. X. pre katastrálne územie H. H. – parc. č. X a bolo im priznané právo na náhradu podľa § 11 ods. 2, § 16 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. O pozemno-knižných parcelách č. X zapísaných v PK vložke č. X. v katastrálnom území H. H. správny orgán rozhodne v samostatnom konaní. Účastníkom reštitučného konania podľa zákona č. 229/1991 Zb. vedeného pod č. 2005/00608 bol okrem iných aj P. V. (brat navrhovateľa); účastníkom tohto konania však nebol E. V. a ani z rozhodnutia nevyplýva, že by ho v tomto konaní zastupoval P. V.. Na neskôr predložené čestné vyhlásenie M. K. zo dňa 17. marca 2008 o tom, že medzi navrhovateľom a jeho bratom P. V. bola uzatvorená ústna dohoda, že P. V. za oboch bratov uplatní reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. na nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území H. H., ktoré boli zapísané na ich právnych predchodcov F. K., P. V. a A. V., nemožno prihliadnuť, pretože nebolo predložené v konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb., ale až v konaní podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Právoplatné rozhodnutie č. 2005/00608 zo dňa 18. marca 2005 nebolo zrušené v mimoodvolacom konaní ani v súdnom preskúmvacom konaní, je preto pre správny orgán, súd aj účastníkov konania záväzné.

Navrhovateľ uplatnil svoj reštitučný nárok podľa zákona č. **503/2003 Z.z.** v konaní vedenom pod č. ObPÚ 2008/00537 k pozemkom zapísaným v PK vložke č. X. pre katastrálne územie H. H. po pôvodných vlastníkoch F. K., P. V. a A. V., rod. K.. Odporca rozhodnutím č. ObPÚ 2008/00537/R zo dňa 25. februára 2008 nepriznal navrhovateľovi právo na navrátenie vlastníctva a zároveň mu nepriznal právo na náhradu za pozemky, nakoľko právoplatným rozhodnutím č. 2005/00608 zo dňa 18. marca 2005 bol celý podiel po pôvodných vlastníkoch, t.j. 70/3584, priznaný iným navrhovateľom v zmysle zákona č. 229/1991 Zb.

Reštitučné zákony č. 229/1991 Zb. a č. 503/2003 Z.z. boli prijaté s cieľom zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989. Ich vzťah je vyriešený v ustanovení § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. tak, že zákon č. 503/2003 Z.z. upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu, t.j. zákona č. 229/1991 Zb., príp. § 37 - § 39 zákona č. 330/1991 Zb. Ide teda o dva právne predpisy rovnakej právnej sily, ktoré nemožno posudzovať podľa vzťahu všeobecný – osobitný zákon.

Účelom zákona č. 503/2003 Z.z. bolo umožniť oprávneným osobám, ktoré neuplatnili svoj nárok v lehote do 31.decembra 1992 (podľa zákona č. 229/1991 Zb.), aby tento nárok mohli uplatniť v novej jednoročnej lehote do 31.decembra 2004. Predmetom vydania podľa zákona č. 503/2003 Z.z. sú pozemky, na ktoré neboli uplatnené reštitučné nároky alebo boli uplatnené po zákonom stanovenej lehote. V reštitučnom konaní podľa zákona č. 503/2003 Z.z. v nadväznosti na konanie podľa zákona č. 229/1991 Zb. sa zohľadňuje totožnosť predmetu, t.j. nehnuteľnosti, na ktorú je uplatnený reštitučný nárok, nezohľadňuje sa totožnosť subjektu – žiadateľa.

Môže nastať situácia, kedy v konaní podľa zákonov č. 229/1991 Zb. a č. 503/2003 Z.z. vystupuje tá istá osoba ako žiadateľ o navrátenie vlastníctva, avšak predmet konania (nehnuteľnosť) je iný. Táto skutočnosť – totožnosť subjektu – nepredstavuje prekážku v konaní podľa zákona č. 503/2003 Z.z. (§ 1). Na druhej strane sa však môže vyskytnúť situácia, kedy v konaní podľa zákonov č. 229/1991 Zb. aj č. 503/2003 Z.z. bola predmetom tá istá nehnuteľnosť, na ktorú si uplatňoval reštitučný nárok ten istý alebo iný žiadateľ; pričom podľa zákona č. 229/1991 Zb. bolo vo veci aj právoplatne rozhodnuté. V tomto prípade – totožnosť predmetu konania – ide o prekážku konania podľa zákona č. 503/2003 Z.z. bez ohľadu na to, či ide o rovnakých účastníkov konania alebo nie; inak povedané, právoplatné rozhodnutie o konkrétnej nehnuteľnosti vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb. vylučuje konanie, predmetom ktorého je tá istá nehnuteľnosť, podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Rovnako nie je rozhodujúce, či správny orgán o žiadosti podľa zákona č. 229/1991 Zb. rozhodol pred alebo po účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z., pretože je potrebné najskôr rozhodnúť o reštitučnej žiadosti podľa zákona č. 229/1991 Zb. a až následne o žiadosti podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Tieto konania nemožno spojiť do jedného konania, v ktorom by sa konalo a rozhodovalo o obidvoch reštitučných nárokoch, pretože to vylučuje znenie § 1 citovaného zákona č. 503/2003 Z.z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že pre vec je podstatnou skutočnosť, že účastníci konania podľa zákona č. 229/1991 Zb. a podľa zákona č. 503/2003 Z.z. neboli totožní. Práve naopak, podstatnou bola totožnosť predmetu konania. Aj vzhľadom na ustanovenie § 21 zákona č. 229/1991 Zb., podľa ktorého ak oprávnených osôb je viac a nárok na vydanie veci uplatnia len niektoré z nich, vydá sa im vec celá. Tak tomu bolo aj v prípade navrhovateľa, keď jeho bratovi, prípadne jeho právnym nástupcom, bol vydaný celý spoluvlastnícky podiel po pôvodných vlastníkoch na uplatnených nehnuteľnostiach. Navrhovateľ preto v konaní podľa zákona č. 503/2003 Z.z. už nebol legitimovaný na získanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté podľa zákona č. 229/1991 Zb. ani na získanie náhrady za takéto nehnuteľnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil ani s názorom krajského súdu, že odporca mal v navrhovateľovom prípade rozhodnúť o priznaní náhrady podľa § 6 nasl. zákona č. 503/2003 Z.z. z dôvodu, že predmetné nehnuteľnosti nie je možné vydať, nakoľko právoplatným rozhodnutím podľa zákona č. 229/1991 Zb. boli vydané inej osobe. Tento názor krajského súdu je v rozpore s ustanovením § 6 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. Citované ustanovenie upravuje podmienky a prípady nemožnosti navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo k jeho častiam za splnenia tam taxatívne uvedených podmienok, ktoré nemožno extenzívne vykladať. Ustanovenie § 6 ods. 1 písm. a/ až písm. h/ citovaného zákona neupravuje nemožnosť navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo jeho časti a priznanie náhrady za tento pozemok alebo jeho časť z dôvodu, že o nehnuteľnosti bolo právoplatne rozhodnuté podľa zákona č. 229/1991 Zb., prípadne č. 330/1991 Zb. Názor krajského súdu je v tomto smere nesprávny a nezodpovedá zákonu č. 503/2003 Z.z.

Pre vec je však podstatné, či v konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. bolo rozhodnuté o všetkých nehnuteľnostiach – pozemkoch – zapísaných v PK vložke č. X. v katastrálnom území H. H.. Z vyjadrenia zástupkyne odporcu na pojednávaní pred Krajským súdom v Žiline dňa 29.septembra 2008 (zápisnica č.l. 21 – 23) vyplýva, že rozhodnutie č. 2005/00608 zo dňa 18.marca 2005 (vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb.) sa týkalo len niektorých parciel zapísaných v PK vložke č. X. v katastrálnom území H. H., nebolo v ňom rozhodnuté o všetkých parcelách. Nevedela sa vyjadriť, či vo vzťahu k parcelám, ktoré sa týkajú PK vložky č. X. a ktoré nie sú uvedené v rozhodnutí č. 2005/00608 z 18.marca 2005, ktorými konkrétnymi rozhodnutiami sa rozhodlo v konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. alebo 330/1991 Zb. Súčasťou administratívneho spisu odporcu č. 2004/01702/OPÚ bola aj PK vložka č. X., katastrálne územie H. H.. Komparáciou jednotlivých parcelných čísel v PK vložke č. X. a v rozhodnutí č. 2005/00608 zo dňa 18.marca 2005 vyplýva, že v tomto rozhodnutí nebolo rozhodnuté o pozemkoch s parcelným

čísлом X. Odporca mal v správnom konaní preskúmať, či aj uvedené pozemky boli predmetom iného reštitučného konania podľa zákona č. 229/1991 Zb., resp. zákona č. 330/1991 Zb. Ak neboli, mal zisťovať, či spoluvlastníkmi uvedených pozemkov boli aj právni predchodcovia navrhovateľa, ak áno, mal postupovať v zmysle ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z. Z obsahu súdneho spisu ani administratívneho spisu takéto zisťovanie zo strany odporcu nevyplýva. Odporca teda nezistil úplne a presne skutkový stav, a preto je jeho rozhodnutie č. ObPÚ 2008/00537/R zo dňa 25. februára 2008 predčasné. Na základe toho bol daný dôvod na zrušenie rozhodnutia odporcu v zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a/ a písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko zistenie skutkového stavu je nepostačujúce na rozhodnutie vo veci a v dôsledku toho bola vec nesprávne právne posúdená.

V ďalšom konaní odporca zistí, či o pozemkoch s parcelným číslom X. zapísaných v PK vložke č. X. v katastrálnom území H. H. bolo rozhodnuté podľa zákona č. 229/1991 Zb., prípadne podľa § 37 až § 39 zákona č. 330/1991 Zb. Na základe tohto zistenia bude postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 23 Sp 25/2008-36 zo dňa 27. októbra 2008 potvrdil, aj keď z iných dôvodov ako uviedol krajský súd, pretože bol vo výroku vecne správny (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a navrhovateľovi ich náhradu nepriznal vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, keď k zrušeniu rozhodnutia odporcu č. ObPÚ 2008/00537/R zo dňa 25. februára 2008 došlo z iných dôvodov, ako uvádzal navrhovateľ, resp. jeho právna zástupkyňa; jeho záver odvolací súd nepovažoval za právne správny a relevantný. Odporcovi v tomto druhu konania náhrada trov konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 27. januára 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová